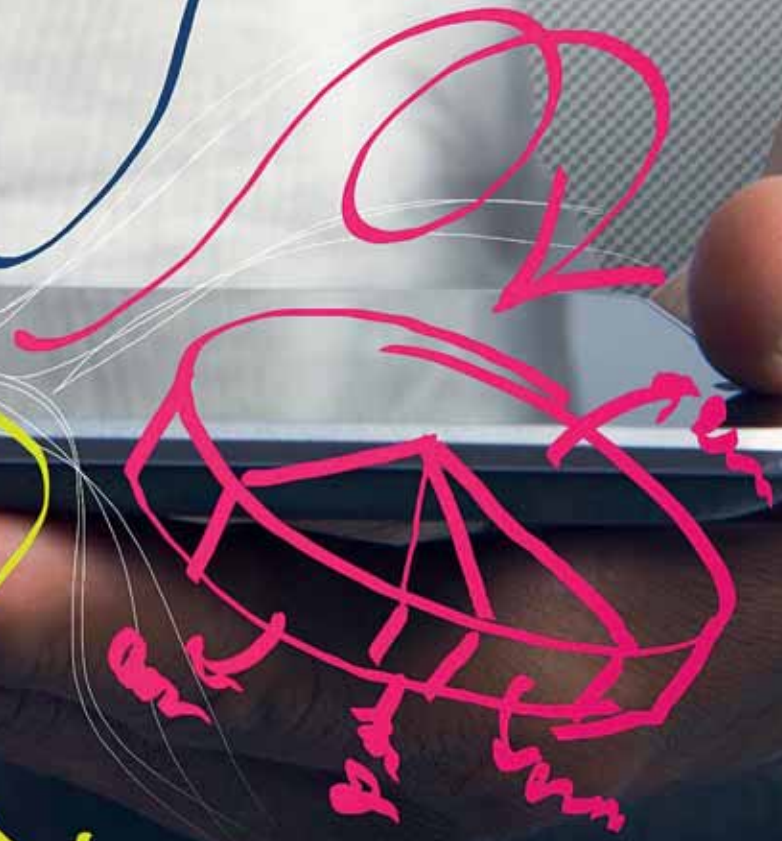
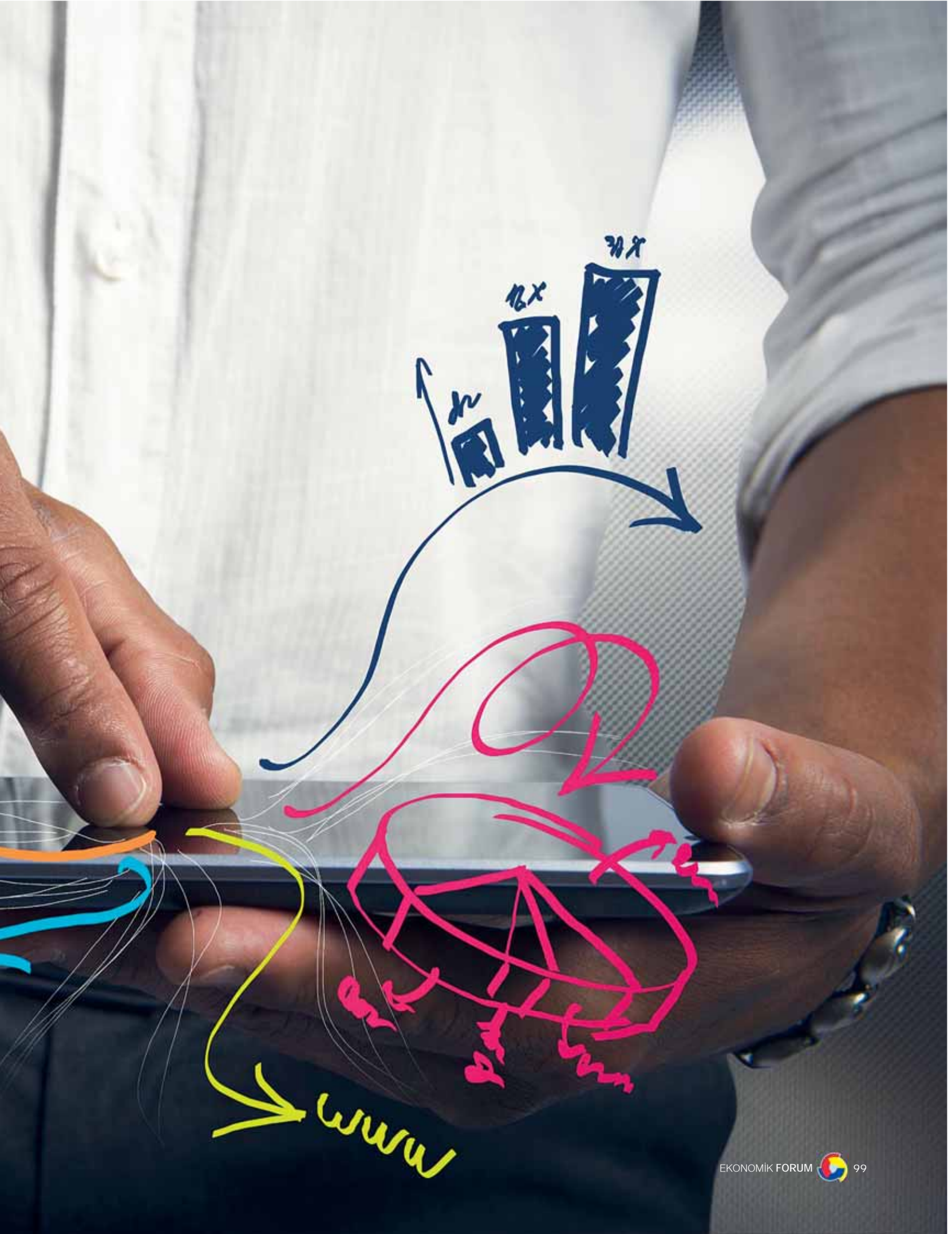

SOSYAL İNOVASYONU NASIL İLERİ TAŞIRIZ?

HAZIRLAYAN:
DİDEM ERYAR ÜNLÜ

BUGÜN AVRUPA MİLLİ GELİRİNİN YÜZDE 10'U SOSYAL EKONOMİDEN GELİYOR. SOSYAL İNOVASYON TÜRKİYE'DE NİSPETEN YENİ BİR TANIM, AMA BU GELİŞMESİNE ENGEL DEĞİL. SOSYAL, ÇEVRESEL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK AÇIDAN 'DAHA İYİ BİR DÜNYA' HAYAL EDEN TASARLAYAN VE ÜRETEBİLİR İNSANLARA, KURUMLARA İHTİYACIMIZ VAR.

Fotoğraflar: Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi

www
→

Avrupa Komisyonu Sosyal İşler İniyatifi tarafından hazırlanan bir rapora göre bugün Avrupa'nın GSYH'nin yüzde 10'u sosyal ekonomiden geliyor. Sosyal etkinin artırılması için şirketlerin, kurumların, devletin ve bireylerin sosyal inovasyon ekosistemine dahil olması çok önemli. Farklı sektörler ve ülkelerden binlerce katılımcıyı bir araya getiren sosyal inovasyon ağı Social Innovation Exchange (SIX) bu anlamda etkili bir platform. Sosyal fayda ve inovasyonun keşiştiği

sosyal inovasyon ekosistemindeki mevcut modelleri masaya yatıran ve gelecekteki rolümüzü bulmakla ilgilenen SIX Wayfinder'in ilki, 2017 yılında Londra'da düzenlendi. İkincisine ise geçtiğimiz Mayıs ayında İstanbul ev sahipliği yaptı. Sosyal inovasyon platformu imece'nin yürütücülüğü, ATÖLYE ve S360'ın içerik ortaklığı, Brookings Doha Center ve UNDP İstanbul Bölge Merkezi katkılarıyla Zorlu Holding evsahipliğinde düzenlenen toplantıda, sosyal inovasyonun gelişmesinde önemli rol oynayan, sosyal,

çevresel, kültürel ve ekonomik acıdan 'daha iyi bir dünya' hayal eden, tasarlayan, üreten, uygulayan ve yöneten 20'yi aşkın sosyal inovasyon lideri bir araya geldi.

"Sektörlerin işbirliğine ihtiyacımız var"

Toplantı sonrasında ise "Sosyal İnovasyonu İleri Taşımak" adında bir rapor yayınlandı. Toplantı içgörülerini içeren rapor, "Sosyal inovasyonu nasıl ileri taşıyoruz?" diye soruyor ve yapılan değerlendirmeler ışığında şu sonuca varıyor: Sistemsel değişim için güçlü ekosistemlere ve gerçek anlamda tüm sektörlerin işbirliğine ihtiyacımız var. "Değişimin, daha önce hiç görülmemiş bir hızla bize doğru geldiği, çevikliğinin uzun vadeli düşünme ile bir araya getirilmesi gerektiği" bir süreçte, sosyal inovasyon ne sunmalı? Ekosistemi başarılı kılan unsurlar neler? Türkiye'de durum nedir? Raporda öne çıkan içgörüler şöyle:

- "Sosyal inovasyon, adalet ve değişim için, karmaşıklığı, toplulukları ve kolektif eylemleri tanıyan ve bireysel girişimcilik efsanesine meydan okuyan ortak bir amaç oluşturulmalı.

- Sosyal inovasyonu tüm farklı yönleriyle kucaklayan ve nasıl toplumsal dönüşüm yol açtığını vurgulayan ortak bir hikaye yaratılmalı.

- Alternatif fon ve finansman kaynakları; yenilikçi çözümler, fikirleri test edip hizmete dönüştürebilecek güçlü inovasyon destek sistemleri oluşturulmalı.

- Tüm tarafları harekete geçirecek ve çabaların uyumlu olmasını sağlayacak bir diyalog ve ağ platformu yaratılmalı.

- Vatandaş (fikirler) ve özel sektör (finansman) arasında aracılık eden bir "Sivil Kuluçka Modeli" oluşturulmalı. Yeni fikirleri denemek için insanların acık bir zihinle bir araya gelebileceği yeni, erişilebilir, fiziksel ve sanal alanlar olmalı.

- Artan görünürlük ve sosyal inovasyon konusunda kamu bilinci geliştirilmeli.

İş dünyası, finansman ve üniversiteler

Sistemsel değişim sağlamak ve gerçek dünyaya dokunmak için her şeyden önce, çok sektörlü bir yapı oluşturulması gerekiyor. Farklı paydaşların bir araya getirilmesi gerektiğine dikkat çekilen raporda üç temel alan sıralanıyor:

DOĞANIN EKONOMİYE KATKISI YILLIK 125 TRİLYON DOLARA ULAŞIYOR

Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF) ve Londra Zooloji Derneği'nin ortaklaşa hazırladığı 'Yaşayan Gezegen 2018 Raporu'na göre doğa, biyolojik çeşitlilik açısından tüm dünyada alarm sinyalleri veriyor. Raporla, giderek artan tüketim ve bunun sonucunda yükselen enerji, arazi ve su talebinin dünyamızı, Antroposen Çağ olarak adlandırılan yeni bir jeolojik çağa sürüklediğine, dünya tarihinde ilk kez tek bir turun, yani insanın gezegen üzerinde bu denli güçlü bir etki yarattığına dikkat çekiliyor.

"Büyük İvme" adı verilen bu hızlı değişim, bugüne dek insan açısından pek çok fayda sağladı. Bu süreçte doğa da modern toplumun yapı taşlarını oluşturan çok sayıda hizmet sundu ve sunmayı sürdürüyor. Doğanın bugün küresel anlamda ekono-

mik faaliyetlere sağladığı yıllık katkı yaklaşık 125 trilyon doları buluyor. Ancak bugün doğadaki biyolojik çeşitlilik yok olma sinyalleri veriyor.

Türkiye'de canlı türleri için cazip bir coğrafya olmaktan hızla uzaklaşıyor. Küresel düzeyde tehlike altında olan türlerin ülkemizdeki sayısı 2008 yılında 131'ken, bugün yaklaşık 400'e çıktı.

Bulgular, biyolojik çeşitlilikteki azalmayı tetikleyen en önemli etmenlerin aşırı kullanım ve tarımsal faaliyetlerin yanı sıra istilacı türler, plastik kirliliği, avcılık, balıkçılık, tarımsal kirlilik, barajlar, yangınlar ve madencilik gibi etkenler olduğunu gösteriyor. İklim değişikliğinin de şimdiden ekosistem, tür ve hatta genetik düzeyde etkili olmaya başladığı vurgulanıyor.

1. ŞİRKETLER: Geleceğin şirketleri, kurumsal sosyal inovasyonu DNA'larına yerleştiren şirketler olacak. Zorlu Holding'den Yönetim Kurulu Üyesi Emre Zorlu'nun da dediği gibi, "Uzun vadeli sağlıklı bir şirket istiyorsanız, önce sağlıklı bir topluma sahip olmak zorundasınız. Şirketlerin paradigmalarını 'sosyal faydaya yönelik iş' olarak değiştirmeleri gerekiyor."

2. FİNANSMAN: Sosyal inovasyonun ilerlemesi için, sadece bugünün meselelerine değil, geleceğe yönelik meselelere yatırım yapmak gerekiyor. Daha yaratıcı; sosyal ve finansal hedefleri yeniden dengeleyen "sosyal etki" yatırımlarına ihtiyacımız var. Bu kapsamda, sosyal inovasyonun gelişmesini sağlayacak düzenleyici veya yasal değişiklikler de önem taşıyor.

3. ÜNİVERSİTELER: Üniversiteler sosyal inovasyon konusunda çok değerli çalışmalar yapıyor, ancak hiyerarşik ve kısıtlayıcı olabiliyorlar. Üniversiteler tarafından üretilen değerli bilginin toplumsal fayda yaratması amacıyla etkin bir şekilde paylaşılması önemli.

Değişim ve umut

Toplumsal değişim için ihtiyacımız olan umut, toplumsal değişimden beklediğimiz de umut... Evet sosyal inovasyon Türkiye'de nispeten yeni bir tanım; ama bu gelişmesine engel değil. Bu gelişimin hızlanması için ihtiyacımız olan unsurlar ise şöyle sıralanıyor.

■ Sosyal girişimler ve sosyal inovasyon projeleri için kapsayıcı bir yasal çerçeve,

■ Daha güçlü bir devlet desteği, vergi indirimleri ve destekleyici düzenlemeler,

■ Sosyal girişimciler için artan görünürlük,

■ Yeni sosyal girişimcileri teşvik için bir liderlik programı,

■ Farklı paydaşları ortak bir amaç etrafında bir araya getirecek bölgesel bir platform,

■ Farklı aşamalardaki projeler için harmanlanmış fon kaynakları,

■ Sadece gençlik için değil, gençlerle çalışmaya inanan bir zihniyet değişimi,

■ Kurumsal sosyal inovasyona daha fazla inanç ve aidiyet.